

*Förnyad ganskning och
bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Borås*

Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:4 AR

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

*Förnyad granskning och
bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Borås*

Granskning och bedömning av lärosätenas kvalitetsarbete är nu inne i en andra cykel av bedömningar, där lärosätena har fått välja antingen en förenklad form av bedömning eller en bedömning i enlighet med tidigare bedömningar. Syftet med bedömningarna är främst att främja utvecklingen av det egna lärosätets kvalitetsarbete, vilket bl.a. innebär att i princip lika lång tid ska ha förflutit mellan bedömning ett och två för samtliga lärosäten. Bedömningarna blir därmed utspridda i tid, varför resultatet av en enskild bedömning presenteras underhand i Högskoleverkets serie Arbetsrapporter. En avslutande rapport, som ger en mer samlad bild för samtliga lärosäten, planeras därefter.

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

**Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Borås**

Producerad av Högskoleverket i april 2000
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:4 AR
ISSN 1404-5745
ISRN HSV-AR--00/4-SE

Innehåll: Avdelningen för utvärdering och kvalitetsarbete
Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning
Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, april 2000

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Summary	6
Förord	7
Bedömargruppens arbete	8
Presentation av bedömargruppen	8
Bedömningsarbetets uppläggning	8
Högskolan i Borås – en kort presentation	11
Kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås	12
Bedömning av kvalitetsarbetet	13
Utgångspunkter för bedömningen	13
Dokumenterna	13
Högskolans organisation – institutionerna	14
Studenterna som resurs	15
Forskning och forskarutbildning	15
Utvärdering och uppföljning	16
Internationalisering	17
Jämställdhet	17
Bedömargruppens huvudsakliga intryck av HB:s kvalitetsarbete	17
Bedömning av kvalitetsprogram 1999–2002	19
HB:s kvalitetsprogram	19
Övergripande mål	19
Kvalitetssäkring	19
Kvalitetsutveckling vid institutioner och övriga arbetsenheter	20
Slutsatser/rekommendationer	22
Kvalitetsarbetet i stort	22
HB:s kvalitetsprogram 1999–2002	24
Bilaga	26
Program vid platsbesöket 10–11 maj 1999	26

Sammanfattning

Denna bedömning är en uppföljning av den granskning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås som gjordes 1995–96. Den har genomförts i två steg. Det första omfattade en bedömning av kvalitetsarbetet i stort och dess utveckling sedan 1996. Det andra inriktades på det högskolans nya kvalitetsprogram, som utvecklades efter bedömningarna 1996 och våren 1999.

Bedömaregruppen konstaterar att utvecklingen av kvalitetsarbetet varit positiv. Högskolan utmärks även i dag av en stark ledning och av en stark vilja att utveckla huvudverksamheterna utbildning, forskning och utveckling. Särskilt utmärkande är strävan efter kompetenshöjning av den undervisande och forskande personalen.

Verksamheten har utökats snabbt, liksom ambitionerna. Dessa tar sig uttryck bl.a. i den vision (Sjuhärads universitet) som tagits fram och som enligt gruppens uppfattning stöds av högskolan som helhet. Gruppen noterar också att en attraktiv vision skapats av pedagogiska institutionen. Det finns dock fortfarande kulturskillnader mellan de olika institutionerna som gör att några av dem fortfarande i viss mån framstår som separata enheter. Detta framgår också i några av institutionernas självvärderingar och kvalitetsprogram. Gruppen uppfattar att det saknas en "röd tråd" som återfinns i samtliga dokument. Här kunde erfarenheterna från den förra granskningen ha utnyttjats i större utsträckning.

Ambitionerna att utveckla forskningen vid högskolan är stora, och gruppen anser att den uppbyggnad som skett genom ett medvetet kvalitetsarbete har lett till en klar förbättring av verksamheten.

Det finns fortfarande utrymme att åstadkomma en mer samlad modell för utvärdering och framför allt uppföljning av de utvärderingar som görs samt åtföljande åtgärder. Gruppen rekommenderar att ett samlat regelverk skapas för kursvärdering, sammanställning av resultat, uppföljning och åtgärder.

Högskolans uppföljning av före detta studerande, som genomförs med viss regelbundenhet är en insats som ger gott underlag för information och planering.

Ansträngningarna att förbättra internationaliseringen tycks ha burit frukt, inte minst vid Textilhögskolan, som utsattes för viss kritik i detta hänseende vid den tidigare granskningen.

Gruppen noterar slutligen den mycket positiva kvalitetsutveckling som flera enheter, men framför allt Bibliotekshögskolan, genomgått under hela 1990-talet, med en tydlig anknytning till forskning och forskarutbildning samt uppbyggnad av magisterprogram. Detta har nu resulterat i att Bibliotekshögskolan och Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap vid Göteborgs universitet förenats i en enhet.

Summary

The present quality audit of the University College of Borås is a follow-up of a similar evaluation made in 1995-96. It was carried out in two steps: first, as an evaluation of quality enhancement at the university college and its development since the first audit; second, as a comment on the new quality enhancement programme developed in the summer of 1999 after the 1995 and 1999 audits.

The main impression of the audit team is a positive one. The University College is characterised today, too, by strong leadership, and a strong desire to develop education and research. The efforts to raise the competence of the teaching staff are especially notable.

The University College of Borås has grown rapidly, as have its ambitions. The latter are expressed in the newly developed vision, which seems to be supported by the institution as a whole. The team also notes that the department of education has developed an attractive vision of its own. There are, however, still cultural differences between the various departments, which make some of them appear to a certain extent as separate units. This is also clear from the self-evaluations submitted by some of the departments. The team would have liked to see a main thread throughout the documents. The recommendations from the 1996 audit could have been used more consistently.

The University College has considerable ambitions to develop research, and it is the team's opinion that consistent quality enhancement work has led to clear improvement in this area.

There is still room for a more consistent model of evaluation and above all for follow-up of evaluations and measures taken as a result. The team recommends that consistent regulations should be established for student evaluations, follow-up and consequent measures.

The University College's follow-up of former students, carried out regularly, has given a basis for information to employers, present and prospective students and for further planning.

Efforts to improve internationalisation have been successful, not least at the School of Textiles, which was to some extent criticised in this respect in the previous audit.

Finally, the team notes a very positive development of several units, especially the School of Library and Information Studies, during the 1990s, which has resulted in the establishment of master's programmes, doctoral programmes and research. One of the consequences has been the merger of the School of Library and Information Studies of the University College of Borås and the Department of Library and Information Science at the University of Göteborg.

Förord

Kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås (HB) granskades och bedömdes av Högskoleverket i april 1996 (Högskoleverkets rapportserie 1996:16 R). I maj 1998 beslutade Högskoleverkets styrelse att ytterligare en omgång bedömningar skall genomföras vid universitet och högskolor under perioden 1998–2002. Högskolan i Borås tillhör de första som bedöms i denna andra omgång. Arbetsgången i den andra granskningen och bedömningen skall enligt Högskoleverkets riktlinjer väsentligen vara densamma som tidigare. Det innebär att vår bedömning till viss del utgår från och anknyter till bedömningen 1996 och att vi självklart tar hänsyn till de erfarenheter och den information som då kom fram. Vi har t.ex. funnit det onödigt att upprepa viss grundläggande information om HB men vi har ansett det angeläget att ge en bild av HB:s snabba utveckling inom utbildning och forskning genom att jämföra ett antal viktiga nyckeltal för högskolan 1995/96 och 1999. En större förändring när det gäller den grundläggande utbildningen är vidare att Vårdhögskolan i Borås integrerades i HB från årsskiftet 1998/99.

Det första platsbesöket ägde rum 10–11 maj 1999. Ytterligare ett besök genomfördes den 5 oktober 1999. Orsaken till denna något ovanliga arbetsordning med två separata besök för granskning och bedömning var att bedömargruppen, i enlighet med högskoleledningens önskemål, skulle täcka dels HB:s kvalitetsarbete i stort dels beredningen av ett nytt kvalitetsprogram samt det färdiga programmet, som beräknades föreligga i augusti 1999. Bedömargruppen kom inte in i beredningsfasen utan har bedömt det färdiga programmet som fastställdes av högskolestyrelsen 1999-09-24.

Bedömargruppens arbete

Presentation av bedömargruppen

I bedömargruppen ingår:

Hasse Odenö

Gruppens ordförande. Professor i hållfasthetslära och rektor vid Mälardalens högskola. Han var dekanus vid Linköpings tekniska högskola 1990–1996. Är ledamot av Högskoleverkets styrelse.

Åke Frisk

Gruppens sekreterare. Docent i fysik och f.d. byråchef vid Linköpings tekniska högskola. Har varit lärare vid Stockholms universitet och vid KTH.

Jakob Harnesk

Avdelningsdirektör vid Karolinska Institutet. Har bibliotekarieexamen från Högskolan i Borås. Han har arbetat som förste bibliotekarie vid Kungliga biblioteket samt varit kommittésekreterare vid Utbildningsdepartementet. Var ledamot av bedömargruppen vid den föregående granskningen av Högskolan i Borås.

Astrid Pettersson

Docent i pedagogik och prorektor vid Lärarhögskolan i Stockholm. Har sedan starten deltagit i Högskoleverkets bedömning av lärarexamina. Hon arbetar med utvärderingar av olika slag och är bl.a. ansvarig för Skolverkets nationella prov i matematik i grundskolan.

Claes Pihlgren

Studerar statskunskap vid Växjö universitet och är aktiv i universitetets studentkår.

Staffan Wahlén

Högskoleverkets kontaktperson.

Bedömningsarbetets uppläggning

Arbetet inleddes med upptaktsmöte vid Högskolan i Borås (HB) den 7 december 1998. Bedömargruppens ordförande Hasse Odenö, gruppens sekreterare Åke Frisk samt Högskoleverkets kontaktperson Staffan Wahlén träffade rektor Anders Fransson, prorektor Romulo Enmark och utredare Magnus Petersson. Vid detta möte fastställdes en tidplan för bedömningen samt fördes en diskussion om bedömningens huvudsakliga inriktning. Det beslutades att platsbesöket skulle genomföras i två steg, två dagar i maj och en dag i oktober, för att bedömargruppen skulle kunna täcka både självvärderingen, beredningen av nytt kvalitetsprogram och det färdiga programmet som skulle föreligga i augusti 1999.

Från HB:s sida uttrycktes en önskan om att bedömargruppen vid platsbesöket skulle träffa företrädare för alla delar av högskolans verksamhet dvs. ledning (styrelse, rektor, ledningsgrupp, FoU-nämnd), studentkår, institutioner, bibliotek och administration.

Bedömargruppen samlades till ett första gemensamt möte på Högskoleverket den 30 mars 1999. Mötet var en kombination av introduktionsseminarium för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor och arbetsmöte för planering av det förestående platsbesöket.

Bedömargruppen fick HB:s självvärdering med bilaga (Institutionernas självvärderingar) den 15 april 1999. Samtidigt erhöles följande dokument:

- Årsredovisning för 1998 (1999-02-24)
- Forskning vid Högskolan i Borås – en lägesrapport 1999 (februari 1999)
- Styrelsens budget för budgetåret 1999 (1998-12-17)
- Sjuhärads universitet – en vision för Högskolan i Borås 2004 (december 1998)
- Organisation, Beslutsordning vid Högskolan i Borås (1998-05-28)
- Kompetensutvecklingspolicy för Högskolan i Borås (1997-09-26)
- IT-program och riktlinjer för IT-tillämpningar vid Högskolan i Borås (1997-04-24)
- Miljöpolicy för Högskolan i Borås (1997-04-24)
- Jämställdhetsplan för Högskolan i Borås (1997-01-30)

Tidigare hade gruppen erhållit Kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås – Utvärdering av Kvalitetsprogram (1998-06-11)

Självvärderingen och övrigt utsänt material diskuterades vid ett sammanträde med bedömargruppen på Högskoleverket den 27 april 1999. Vid detta tillfälle lämnades slutliga synpunkter på besöksprogrammets två första dagar.

Platsbesökets första del genomfördes 10–11 maj 1999. Besöksprogrammet hade utformats för att tillgodose högskoleledningens önskemål att alla verksamheter skulle besökas. Gruppen träffade styrelsens ordförande riksbibliotekarie Tomas Lidman samt rektor och prorektor vid ett informellt möte redan den 9 maj. Diskussionen ägnades nästan uteslutande åt styrelsearbetet. Programmet för besöket 10–11 maj finns i bilaga. Samtliga institutioner besöktes. Vidare genomfördes möten med högskolans ledning (lilla ledningsgruppen), med externa ledamöter i styrelsen, studentkårens ledning, ledningen för forsknings- och utbildningsnämnden samt ledningen för biblioteket och ledningen för den gemensamma förvaltningen, totalt 13 möten. Bedömargruppen försökte på detta sätt få en så komplett bild som möjligt av högskolans verksamhet. Besöket avslutades med att gruppen delgav rektor och prorektor en kortfattad, preliminär redovisning av resultatet av bedömningen.

Platsbesöket för granskning och bedömning av det nya kvalitetsprogrammet ägde rum 5 oktober 1999. Underlaget utgjordes av ett dokument med titeln "Kvalitetsprogram för Högskolan i Borås 1999–2002". Besöksprogrammet omfattade möte med högskolans ledning (rektor, prorektor, dekanus och

vicerektor för grundutbildning), med prefekterna, bibliotekschefen och administrativa chefen, med företrädare för studenterna samt avslutande samtal med rektor och prorektor.

Högskolan i Borås – en kort presentation

Högskolan i Borås (HB) bildades 1977 genom sammanslagning av Förskollärarseminariet (1965) och Bibliotekshögskolan (1972) till en enhet. Högskolan har en stark profilering mot yrkesliv med riksunika utbildningar inom viktiga områden. Idag bedrivs forskning och utbildning vid följande sex institutioner:

- Institutionen Bibliotekshögskolan
- Institutionen för Data- och Affärsvetenskap
- Institutionen Ingenjörshögskolan
- Institutionen för Pedagogik
- Institutionen Textilhögskolan
- Institutionen Vårdhögskolan (integrerades med HB vid årsskiftet 1998/99)

De senaste åren har HB expanderat kraftigt vilket framgår av nedanstående sammanställning av nyckeltal för budgetåren 1995/96 och 1999.

Nyckeltal	1995/96	1999 (prognos)
Totala kostnader, Mkr,	144	269
varav forskning/forskarutbildning	11	44
Antal registrerade studenter	4176	7000
Antal helårsstudenter	2894	4500
Antal helårsprestationer	2342	3800
Antal magisterexamensrättigheter	3	12
Antal examina,	352	670
varav magisterexamina	57	250
Antal anställda (minst 40 procents tjänst),	203	390
varav med doktorsexamen ^{*)}	23	60
Antal registrerade forskarstuderande	**)	75

^{*)} inkl äldre licentiatexamen

^{**)} uppgifter saknas

HB har en mycket god rekrytering av studenter såväl till program som fristående kurser. Antalet förstahandssökande per utbildningsplats var för program ht 1998 2,8 och för fristående kurser 2,2. Högskolan genomförde 1997 en enkätundersökning om studenternas sociala bakgrund, hemort, hur utbildningen vid HB uppfattas av de studenter som tar examen vid HB samt uppgifter om arbete efter examen. Enkätundersökningen visar bl.a. att två tredjedelar av studenterna vid HB kommer från hem med icke-akademisk bakgrund.

Kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås

Kvalitetsarbetet leds av ledningsgruppen som förutom rektor består av prorektor, de sex prefekterna, administrative chefen och bibliotekschefen. Till uppgifterna hör bl.a. att svara för framtagning och utvärdering av kvalitetsprogram. Gällande kvalitetsprogram vid HB växte fram under perioden 1992–1995. Det fastställdes av styrelsen 1995-05-18 och reviderades 1995-10-16. Styrelsens avsikt var att programmet skulle utgöra ”utgångspunkt för högskolans fortsatta kvalitetsarbete de närmaste två åren”. Programmet granskades av Högskoleverkets bedömaregrupp 1996.

I kvalitetsprogrammet anges att en uppföljning och utvärdering skall ske efter två år. Ett sådant arbete har genomförts. Det redovisas i rapporten ”Kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås – Utvärdering av kvalitetsprogram” (1998-06-11). Ursprungligen var avsikten att denna rapport skulle utgöra utgångspunkt för ett nytt kvalitetsprogram. (Bedömaregruppen kommenterar rapporten i kap.5). När Högskoleverket beslutat att en andra omgång med granskning och bedömning av universitet och högskolor skulle genomföras under perioden 1999–2002 i stort sett enligt samma riktlinjer som gällt för den första omgången (1995–1998) och HB befanns vara ett av de första lärosätena för granskning ändrades planerna. Den nya situationen krävde en ny självvärdering enligt Högskoleverkets anvisningar. HB:s ledning bedömde det som lämpligt att också denna självvärdering och den följande bedömningen av Högskoleverket fick påverka utformningen av det nya kvalitetsprogrammet.

Det kan vara viktigt att ha helhetsbilden klar beträffande de externa bedömningar och granskningar som HB inkl. Vårdhögskolan varit föremål för under de senaste fyra åren:

- Prövning för magisterexamen i tre omgångar i sammanlagt 12 ämnen.
- Omprövning av magisterexamensrättigheter i tre ämnen.
- Prövning av rätt att inrätta professur i biblioteks- och informationsvetenskap.
- Kvalitetsgranskningar av Vårdhögskolans verksamhet.
- Granskning av HB:s designutbildning som ett led i en nationell granskning av samtliga designutbildningar.
- Högskoleverkets granskningar 1996 och 1999.

Rektors reflexion med anledning av alla dessa bedömningar och granskningar är värd att citera: ”Det ofta mycket omfattande förberedelsearbetet inför dessa bedömningar har i sig kommit att bli en del av kvalitetsarbetet. Samtidigt kan man fråga sig om inte detta analys- och beredningsarbete understundom tagit så mycket tid att den egentliga verksamheten blivit lidande. De successiva besparingarna har tvingat högskolan till så hårda rationaliseringar att varje insats utöver det absolut nödvändiga nu lätt blir en besvärande belastning”.

Bedömning av kvalitetsarbetet

Utgångspunkter för bedömningen

Högskoleverkets anvisningar för denna andra bedömningsomgång kan sammanfattas på följande sätt:

- Syftet är att bidra till fortsatt förbättring och förnyelse av verksamheten.
- Bedömningen skall utgå från lärosätets förutsättningar och villkor.
- Resultatet av den första bedömningen är en självklar utgångspunkt.
- Kvalitetsarbetet i den samlade verksamheten betonas, dvs. grundutbildning såväl som forskarutbildning, forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.
- Verksamhetens mål, uppnående av mål samt utvärdering och uppföljning av resultaten skall granskas.

Bedömargruppen betonade i sina förberedelser nödvändigheten av att göra prioriteringar i verksamheten eftersom kvalitetsarbetets inriktning och omfattning ofta begränsas av ekonomiska realiteter. Det är därför en uppgift att bedöma hur dessa prioriteringar görs, särskilt inom områden under uppbyggnad.

Till grund för bedömningen ligger också, förutom bedömargruppens olika aktiviteter med platsbesöket som kulmen, ett antal dokument från HB. De viktigaste i detta sammanhang är de dokument som direkt berör kvalitetsarbetet, dels utvärderingen av kvalitetsprogram och självvärderingen, dels det viktiga visionsdokumentet "Sjuhärads universitet – en vision för Högskolan i Borås 2004".

Dokumenterna

I "Utvärdering av kvalitetsprogram" beskrivs hur ambitionerna i kvalitetsprogrammet från 1995 har uppnåtts. Genomgången görs institution för institution och rör verksamhetens alla delar. Rektör påpekar i förordet ett viktigt förhållande som torde vara gemensamt för de mindre och medelstora högskolorna. Den snabba expansionen såväl av grundutbildning som forskning och forskarutbildning ändrar på kort tid de grundläggande faktorer som gäller när ett kvalitetsprogram formuleras. Programmet blir i själva verket överspelat av utvecklingen.

Institutionerna synes inte ha haft någon enhetlig mall för sina beskrivningar. Detta har medfört att dessa har mycket olika utformning. De bästa redovisningarna är imponerande och torde vara förebildliga för vilken organisation som helst. Tyvärr håller inte alla redovisningar samma höga nivå. Som utgångspunkt för det fortsatta kvalitetsarbetet och då särskilt för utformningen av ett nytt kvalitetsprogram kommer delar av dokumentet att vara av

stort värde.

Självvärderingen inleds med visionen "Sjuhärads universitet" som bedöms separat nedan. Därefter kommer självvärderingar för de olika högskolegemensamma funktionerna. I många fall saknas i dessa värderingar ett tydligt fokus. De ordrika framställningarna slutar ofta utan slutsatser/bedömningar. I några exempel finns en förtjänstfull konkretion och begränsning samt tydliga bedömningar. Det är självklart att ett sådant dokument har ett avsevärt mycket större värde inte minst i den interna verksamheten. Även institutionernas självvärderingar är av ojämn kvalitet. Flera har mera karaktären av verksamhetsberättelser än värderingar av den egna verksamheten. Slutsatser/bedömningar saknas i de flesta fall. Det skulle utan tvekan ha varit en fördel om institutionerna arbetat utifrån tydligare direktiv med disposition och övriga erforderliga riktlinjer för dokumentets huvudsakliga delar.

"Sjuhärads universitet" är en attraktiv och djärv vision för högskolans fortsatta utveckling. Bedömargruppen fick intrycket att hela HB står bakom detta dokument. En av de styrelseledamöter som vi träffade uttryckte detta på följande sätt: "Det är viktigt att formulera en sådan vision. HB behöver den och regionen vill ha den. Men det är viktigt att kvalitetsmättet hålls". Gruppens bedömning är att flera av delmålen är mycket högt ställda och förmodligen svåra att uppnå, men det är å andra sidan det som skall karakterisera ett bra visionsdokument.

Högskolans organisation – institutionerna

Bedömargruppen 1996 säger i sin slutrapport att högskolan "består av ett antal separata enheter som alla allt mer börjar framstå som delar i en helhet. Ännu finns dock en del att göra i 'enandet' av Högskolan i Borås". Vår bedömning beträffande institutionsorganisationen leder till ungefär samma typ av slutsatser. Det finns samarbete mellan institutionerna, men vi uppfattade också hinder för samarbete i vissa fall. Även inom en och samma institution kunde vi känna en skarp uppdelning på ämnen. I samtalet med studentkårens ledning betonades detta tydligt. Kårens företrädare ansåg att det vid vissa institutioner var svårt att få gehör för studentsynpunkterna. Skälet var, enligt studentkårsledningen, att stora institutioner – som kallas "högskolor" – leds av starka prefekter som inte alltid är benägna att lyssna på studenterna.

Motivet till att skapa stora institutioner vid uppbyggnaden av nya universitet och högskolor i slutet av 1960- och början av 1970-talet (Linköping och Luleå) var bl.a. att främja samarbetet över ämnesgränserna. När nya högskolor tillkom i samband med högskolereformen 1977 följdes i stort sett samma mönster. De stora institutionerna ansågs ha betydande fördelar. Men det finns risker och i sämsta fall negativa effekter av (för) stora arbetsenheter. En sådan risk är att det uppstår barriärer som hindrar gränsöverskridande samarbete mellan vetenskapsområden/ fakultetsområden. Den mest intressanta utvecklingen inom forskning och utbildning sker ofta i gränssnittet mellan två eller

flera vetenskapliga områden. Därför är det viktigt att hålla vägarna för samarbete öppna.

Vi bedömer att integrationen av Vårdhögskolan (VHB) i HB kommer att ha positiva effekter för båda parter. Integrationen välkomnas inom hela högskolan och den nya kultur som VHB för in kommer, som vi ser det, att påverka HB positivt. Det finns stora möjligheter till nya intressanta utbildnings- och forskningskombinationer där vårdområdet ingår. Ett exempel på ett sådant samarbete nämndes vid vårt besök på VHB. Ett samarbete har inletts med Ingenjörshögskolan om ett biomedicinskt utbildningsprogram med en medicinteknisk och en biomedicinsk profil – båda exempel på områden med stor potential. Ett effektivt sätt att skapa samarbete mellan institutioner är att utveckla gemensamma utbildningsprogram samt att utse lärare från de ansvariga institutionerna i de beslutande organen.

Studenterna som resurs

De studenter vi träffade i samband med institutionsbesöken hade övervägande positiva synpunkter på HB. På frågan vad som är det bästa med HB svarades "närhet". Samma svar hade studentkårens representanter. Inte oväntat hade de också en del kritik att framföra. Det är ju deras studentfackliga uppgift att ta upp fel och brister om sådana förekommer. Studentkåren presenterade ett antal punkter för diskussion. De flesta beaktas i den följande analysen. En skall dock nämnas här. Studenterna tycker att det är brist på gehör för deras synpunkter i styrelsen. "Studentkåren ses inte som en medaktör."

Bedömargruppen har noterat synpunkten. Vi har för litet underlag för att föra en vidare diskussion i frågan. Klart är att studentinflytandet vid universitet och högskolor kommer att öka. Då är det bra att ha studenterna som medaktörer – som resurs.

Forskning och forskarutbildning

HB har stora ambitioner när det gäller uppbyggnad av forskning och forskarutbildning. Det framgår bl.a. av visionen "Sjuhäradets universitet" där flera tunga delmål gäller forskningsuppbyggnaden. I institutionernas självvärderingar beskrivs planer för forskning och forskarutbildning. Inte minst betonas hur viktiga för att inte säga oundgängliga dessa verksamheter är för den grundläggande utbildningen och den tredje uppgiften. "... kvalitet i grundutbildning och i tredje uppgiften är direkt relaterad till hur väl institutionen lyckas med forskning och forskarutbildning".

Vid platsbesökets möte med Forsknings- och utbildningsnämnden (FoU-nämnden) gjordes dessa samband ännu mera tydliga. Institutioner som är aktiva inom forskning och forskarutbildning har den bästa grundutbildningen. En satsning på forskning och forskarutbildning är en nödvändig del av lärarnas kompetensutveckling. Bedömargruppen delar dessa synpunkter fullt ut och

gruppen är imponerad över den uppbyggnad som skett och sker trots de mycket begränsade basresurser för dessa ändamål som står till buds. Överhuvudtaget synes forskningen och forskarutbildningen vid HB nu vara en betydligt mer självklar del av verksamheten än vad som var fallet vid Högskoleverkets granskning av kvalitetsarbetet 1996.

Det finns svåra vägval att ta ställning till i detta sammanhang. Ett sådant gäller om resurserna till forskarutbildning i huvudsak skall satsas på nyutexaminerade magistrar som vill fortsätta eller om även universitetsadjunkter skall beredas plats som ett led i en vidareutbildning. Det är viktigt att satsa på båda grupperna, men bedömargruppens rekommendation är att nyutexaminerade magistrar prioriteras. Det torde vara en nödvändig åtgärd om målet – 50 procent disputerade lärare – skall nås till 2004. Självklart är det viktigt att även disputerade lärare och andra som kan bedriva egen forskning ges möjlighet till detta.

Utvärdering och uppföljning

Vår bedömning och granskning av systemen för utvärdering och uppföljning av grundutbildningen vid HB ger en splittrad bild. Det är ingen tvekan om att det finns institutioner som hanterar dessa frågor på ett professionellt sätt. Vår uppgift är emellertid att bedöma helheten och den bild som då avtecknar sig antyder brister som behöver undanröjas. Gruppens bedömning är att det inom vissa institutioner behövs en långsiktig och övergripande strategi för kvalitetsarbetet. Studentkårens kritik understryker också detta.

Vi har fått uppfattningen att alla kurser utvärderas enligt beslut av högskolestyrelsen men att den följande hanteringen är oklar. Vissa institutioner arbetar med parallella system, dels studenternas utvärderingar, dels institutionens. Bedömargruppens rekommendation är att hela kedjan av åtgärder kursutvärdering, sammanställning, diskussion i berörda organ samt uppföljning läggs fast – av högskolestyrelsen – i ett samlat regelverk. Ett sådant borde också innehålla motsvarande regler för programvisa utvärderingar.

En viktig uppgift för Forsknings- och utbildningsnämnden är bl. a. att utvärdera forskning, forskarutbildning och konstnärligt utvecklingsarbete. En del av utvärderingarna kan få retroaktiva effekter. Lärare och forskarstuderande åläggs att årsvis komma in med redogörelser för hur resurserna använts. Resurser kan då tas tillbaka av FoU-nämnden. Den vetenskapliga kvaliteten granskas på sedvanligt sätt genom disputationer, seminarier och vetenskaplig publicering.

Bedömargruppen ser mycket positivt på de uppföljningar som gemensamma förvaltningen svarar för avseende studenter som avlagt examen vid HB med bl.a. frågor om studiernas värde på arbetsmarknaden, möjligheter till anställning etc.

Internationalisering

Synpunkterna i bedömningen 1996 om internationalisering har noterats vid HB och åtgärder har vidtagits. Allmänt sett gäller att servicen och engagemanget för inkommande studenter har förbättrats markant i och med att studentkåren har fått ansvar för denna verksamhet. Samarbetet mellan studentkåren och internationella enheten har medfört att informationen och kommunikationen till studenterna har förbättrats.

Viss kritik (1996) gällde Textilhögskolans (THS) brist på internationella utbyten. Satsningen på magisterprogram vid THS kommer att skapa möjligheter för att ta emot utländska studenter. Det finns ett väl utvecklat samarbete mellan textilingenjörsutbildningarna i Europa. De flesta studenter inom detta nätverk gör sitt examensarbete utomlands. Med dessa åtgärder och förändringar anser bedömargruppen att arbetet med internationalisering vid THS är på rätt väg.

Jämställdhet

HB som arbetsplats torde, när det gäller jämställdhet, vara typisk för svenska universitet och högskolor, dvs. en ganska jämn fördelning mellan könen totalt sett men få kvinnor i ledande ställning. Det finns i dag tre kvinnor av totalt 11 ledamöter i ledningsgruppen. Det är en förbättring i jämförelse med 1996, men borde gå att ytterligare förändra.

Av studenterna är ca 2/3 kvinnor. En institution, Data- och affärsvetenskap, har jämn könsfördelning. Ingenjörshögskolan, har övervikt av manliga studenter och resten en ganska kraftig kvinnlig övervikt (80–90 procent). Det är lätt att önska sig ett bättre läge men alla som är insatta i den svenska högskolans jämställdhetsproblem har svårt att dela ut pekpinna. Som ett prov på "benchmarking" kan nämnas att Linköpings tekniska högskola med stora och numera väletablerade insatser av åtgärder för att rekrytera kvinnor till civilingenjörsprogrammen nådde upp till 26 procent kvinnor vid antagningen 1998, dvs. samma siffra som Ingenjörshögskolan vid HB. Vi anser att HB:s jämställdhetsplan innehåller de åtgärder som står till buds för att skapa en bättre jämvikt mellan könen på de fyra institutionerna, Bibliotekshögskolan, Institutionen för pedagogik, Textilhögskolan och Vårdhögskolan men vi inser också att det är fråga om ett arbete på mycket lång sikt.

Bedömargruppens huvudsakliga intryck av HB:s kvalitetsarbete

Vi har valt att behandla ett antal problemområden som vi identifierat vid genomgång av de handlingar som vi fått ta del av och den information som vi fick i samband med platsbesöket.

Våra observationer överensstämmer i mångt och mycket med dem som gjordes av bedömargruppen 1996:

- rektors och prorektors starka ledning,
- ett antal stora institutioner som i vissa fall kan uppfattas som ”högskolor i högskolan”,
- ledstjärnan är en kvalitetsinriktad kultur och en strävan efter kompetenshöjning,
- en stark vilja att utveckla huvudverksamheterna utbildning, forskning och utveckling,
- kvalitetsarbetet är främst inriktat på förändringar inom forskning, forskarutbildning och nya magisterexamensrättigheter, mindre på nya rutiner för utvärderingar av kurser och program etc.

Det som utmärker högskolorna i Sverige är, som nämnts, genomgående en kraftig expansion av den grundläggande utbildningen. Därtill kommer stora ansträngningar att, i många fall med knappa resurser, bygga upp forskning och forskarutbildning för att säkra en nödvändig kompetensutveckling av högskolans lärare, ett stöd för den grundläggande utbildningen och en viktig kraft för det regionala näringslivet. Universiteten har redan denna bas, även om den ständigt måste utvecklas och förnyas. Högskolornas huvudinriktning är att nå nya nivåer i utbildning och forskning genom relativt långsiktiga insatser. Kraften och möjligheterna att samtidigt bedriva det dagliga kvalitetsarbetet blir därför begränsade.

Med lupp för ögat går det att hitta fel över allt. Vårt samlade intryck av Högskolan i Borås är positivt; en stimulerande miljö för utbildning och forskning under framsynt och entusiasmerande ledning. De företrädare vi mötte i ledningen, på institutioner och andra arbetsenheter, lärare, övrig personal och studenter gav alla samma intryck av kompetens och god vilja att utveckla verksamheten på alla nivåer och i olika delar av högskolan.

Bedömning av kvalitetsprogram 1999–2002

HB:s kvalitetsprogram

Den samlade bilden av HB:s kvalitetsarbete är övervägande positiv. Det finns en aktiv process för att förbättra kvaliteten i all verksamhet. Det första kvalitetsprogrammet fastställdes 1992. Det följdes av ett nytt program 1995 som bedömdes av Högskoleverkets bedömargrupp 1996 och som utvärderades internt 1998. Denna utvärdering kommenteras av nuvarande bedömargrupp i preliminär rapporten från platsbesöket 10–11 maj 1999. Det program som nu föreligger är HB:s huvuddokument för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling för perioden 1999–2002.

Bedömargruppen noterar sålunda en stor aktivitet på kvalitetsområdet men saknar en synlig kontinuitet i processen i form av slutsatser från de olika stegen bestående av interna och externa granskningar och utvärderingar. Vilken påverkan hade t.ex. bedömningen som gjordes av Högskoleverkets grupp 1996 och vilka slutsatser dras av den egna, mycket ambitiösa utvärderingen 1998? Hur har bedömningen 1999 av Högskoleverket påverkat arbetet? Det borde framgå om och hur den samlade bilden av dessa olika steg har påverkat arbetet med kvalitetsprogrammet för perioden 1999–2002.

Övergripande mål

I avsnittet "Övergripande mål för kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås" behandlas i stort sett visionsdokumentet "Sjuhäradets universitet – en vision för Högskolan i Borås år 2004". Visionen kommenteras positivt i avsnitt 5 (Dokumentet). Till visionen fogas två viktiga kommentarer dels om behovet av en konsolidering av forskningsorganisationen genom nya professurer, dels betonas HB:s roll för yrkeslivet och det omgivande samhället.

Kvalitetssäkring

I avsnittet "System för kvalitetssäkring" diskuteras väsentliga problemområden vad gäller kvalitetsgranskning och bedömning av forskning och utbildning, inte minst den för en högskola under uppbyggnad viktiga uppgiften att föra in och tillämpa de principer för kvalitetssäkring inom forskning och forskarutbildning som gäller i det internationella forskarsamhället. Även inom den grundläggande utbildningen nämns viktiga uppgifter på övergripande nivå t.ex. FoU-nämndens granskning och kvalitetsprövning av nya utbildningsplaner. Detta är ett uppdrag som nämnden haft sedan 1997 men som inte utförts på grund av tidskrävande uppgifter inom de snabbt expanderande områdena forskning och forskarutbildning. Det inträffade visar hur svårt det

kan vara för olika organ att fullgöra de uppgifter som läggs på dem. Bedömargruppen noterar att avsnittet om kvalitetssäkring och i än högre grad institutionsavsnitten innehåller en följd av tunga arbetsuppgifter med olika organ/befattningshavare som ansvariga. En nödvändig åtgärd är att komplettera avsnitten med tydliga prioriteringar av de olika uppgifterna samt detaljerade tidplaner.

Det kan ibland vara svårt att skilja på vad som hör hemma i ett kvalitetsprogram och vad som hör till en verksamhetsplan eller strategiplan liksom att avgöra vad som bör ingå i system för kvalitetssäkring och vad som är kvalitetsutveckling. Bedömargruppen anser att det finns inslag av verksamhetsplanering i flera av de föreslagna kvalitetsåtgärderna. Anmärkningen gäller främst institutionsavsnitten men också dokumentets inledande delar. Ett exempel är avsnittet "Samverkan med omvärlden" (sid. 12). I ett kvalitetsdokument hade det varit naturligt att föreslå en utvärdering av hur de olika externa kontakterna fungerar och vad de på olika sätt tillför högskolan. Projektet med gymnasieskolan hör närmast hemma i en verksamhetsplan.

Kvalitetsutveckling vid institutioner och övriga arbetsenheter

Bedömargruppen går inte närmare in på de olika institutionsavsnitten (motsv.) utan begränsar diskussionen till några övergripande frågor.

Utgångspunkt för de olika arbetsenheternas kvalitetsarbete är en lista över s.k. kvalitetsaspekter som vuxit fram i en dialog mellan ledning och arbetsenheter redan 1992–1995 och som användes i arbetet på kvalitetsprogrammet 1995. Samma "aspekter" har använts även denna gång. Institutionerna (motsv.) har sedan valt vilka områden (aspekter) som skall prioriteras. Inom de valda områdena anges de mål som skall uppnås samt handlingsstrategi för att uppnå målen. Detta genomförs systematiskt. Bedömargruppen tycker att arbetsättet är konstruktivt men anser samtidigt att de erfarenheter som vunnits sedan 1995 genom interna och externa utvärderingar etc. borde haft en mer tydlig påverkan på arbetet med det nya kvalitetsdokumentet. Det framgår egentligen inte mera specifikt i vilken omfattning HB:s ledning och institutioner påverkats av Högskoleverkets granskningar av kvalitetsarbetet 1996 och 1999 eller av raden av examensrättsprövningar eller av den egna utvärderingen av kvalitetsarbetet 1998.

Anmärkningen om utformningen av institutionernas självvärderingar i avsnitt 5 (Dokumentet) kan också appliceras på föreliggande kvalitetsprogram. Institutionsavsnitten i kvalitetsprogrammet är av ojämn kvalitet. Några är bra, tydliga och koncisa. Flera har inslag som snarare hör hemma i en verksamhetsplan eller i en anslagsframställning än i ett kvalitetsdokument. Det är blandning av stort och smått. En hel del är ovidkommande och bidrar endast till att göra dokumenten onödigt omfattande. Vidare saknas i flertalet fall tidplaner och prioriteringar. Hur nödvändigt det sannolikt är att komplet-

tera dokumenten på detta sätt visar omfattningen av de åtaganden som förs fram. Det gäller t.ex. Institutionen för data- och affärsvetenskap som mycket ambitiöst redovisar sex mål med totalt ett trettiotal delmål varav de flesta innebär mer eller mindre tunga arbetsinsatser. Flera andra arbetsenheter presenterar lika omfattande planer.

Institutionen för pedagogik bör omnämnas för sin vision. Riktmarke för institutionens kvalitetsarbete är den mycket tilltalande visionen "En nära institution". Visionen står för "Närhet inom institutionen", "Närhet mellan ämnen, program och till andra institutioner" samt "Närhet mellan undervisning, forskning och regional utveckling".

Slutsatser/rekommendationer

Kvalitetsarbetet i stort

- Kritiken från bedömargruppen i utvärderingen 1996 har haft betydelse för kvalitetsarbetets inriktning under 3-årsperioden. Detta har lett till förbättringar inom ett antal områden. En del åtgärder återstår dock. Det är exempelvis uppenbart att det krävs ytterligare insatser med rutinerna för kursutvärderingarna som ännu inte nått en godtagbar nivå i alla avseenden. Vidare gäller att forskningsresurserna i första hand satsas på forskarutbildning och att möjligheterna för disputerade lärare till fortsatt forskning fortfarande är begränsade. Bedömargruppen stöder dock de prioriteringar som gjorts.
- Gruppens bedömning är vidare att det inom vissa institutioner och arbetsenheter saknas en långsiktig och övergripande strategi för kvalitetsarbetet.
- Sjuhärads universitet 2004 är en attraktiv och djärv vision för högskolans fortsatta utveckling. Gruppens bedömning är dock att flera av delmålen, speciellt de som gäller forskningsuppbyggnaden, kan vara mycket svåra att nå.
- Institutionernas självvärderingar har ojämn kvalitet. Flera har karaktären av verksamhetsberättelser; slutsatser/bedömningar saknas. Dokumenten blir därför svåra att utnyttja i det egna förbättringsarbetet.
- Ett aktivare samarbete över institutionsgränserna skulle sannolikt ge positiva resultat för såväl grundutbildning som för forskning och forskarutbildning.
- En tydligare integration och samverkan mellan ämnesgrupperna inom vissa institutioner skulle öka möjligheterna till nya intressanta utbildningskombinationer. Detta gäller i synnerhet Institutionen för data- och affärsvetenskap.
- Det är gruppens bedömning att Bibliotekshögskolan har genomgått en mycket positiv utveckling under hela 1990-talet.
- Högskolan/högskolans institutioner ingår i ett antal nätverk för samarbete inom utbildning och forskning.

- Högskolan har genomfört mycket ambitiösa omvärldsstudier för att fånga upp olika aspekter på utvecklingen inom högskolans huvudverksamheter.
- Vi anser att HB:s jämställdhetsplan innehåller de åtgärder som står till buds för att skapa en bättre jämvikt mellan könen på de fyra institutioner som f.n. har stark kvinnodominans.
- Forskning och forskarutbildning utvecklas på ett systematiskt sätt och efter väl genomtänkt planering. Det bör påpekas att denna utveckling sker trots mycket begränsade basresurser.
- Det är gruppens uppfattning att behovet av disputerade lärare bäst tillgodoses om tillgängliga resurser främst satsas på unga doktorander.
- Gruppen har noterat att en stor del av den vetenskapliga publiceringen vid Bibliotekshögskolan och andra institutioner sker i egna tidskrifter och rapportserier. Detta kan vara motiverat i vissa fall men målet bör vara att vetenskapliga resultat ges spridning i erkända nationella och internationella tidskrifter med refereeförfarande.
- Kursutvärderingar genomförs enligt beslutade direktiv. Den fortsatta hanteringen skiljer sig från institution till institution. Kritik från studenterna mot detta förfarande saknas inte. Gruppens rekommendation är att det införs enhetliga rutiner för hela kedjan av åtgärder dvs. kursutvärdering, sammanställning, bedömning och slutlig uppföljning.
- Arbetet med internationalisering av grundutbildningen har förbättrats i flera avseenden. Textilhögskolan kommer med stor sannolikhet att kunna erbjuda bra möjligheter till utbyte av studenter som genomför examensarbete.
- Synen på biblioteket som pedagogisk resurs varierar mellan institutionerna. Gruppen noterar dock att bibliotekets personal erhållit fortbildning i pedagogik. Kommunikationen mellan biblioteket och institutionerna vad beträffar vald kurslitteratur fungerar inte optimalt. Detta är något som relativt enkelt bör kunna åtgärdas.
- Den gemensamma förvaltningen får övervägande positiva omdömen inom HB.
- De uppföljningar av grundutbildningen som görs inom den gemensamma förvaltningen anser gruppen vara mycket värdefulla, särskilt

enkäterna till utexaminerade studenter avseende utbildningens värde på arbetsmarknaden.

- Gruppen noterar de genomgående goda rekryteringsresultaten till HB:s utbildningar, program såväl som fristående kurser.
- Högskolans snabba tillväxt skapar en stimulerande men också mycket krävande arbetssituation för lärare och övrig personal. Det finns en risk att den hårda arbetstakten leder till utbrändhet med allvarliga problem såväl för den enskilde individen som för högskolan som följd.

HB:s kvalitetsprogram 1999–2002

Det är inte helt klart hur HB har påverkats i sitt arbete med det senaste kvalitetsprogrammet av Högskoleverkets bedömningar 1996 och 1999, av övriga externa bedömningar samt av den egna utvärderingen av kvalitetsarbetet som genomfördes 1998. Vi skulle önska att de olika stegen knyts ihop för att bilda ett av underlagen till en kvalitetsplattform vid HB. Universitetskanslerns påpekande i bedömningen 1996 att det är angeläget att diskussionen kring mål konkretiseras så att högskolan tydligare kan visa vilka förbättringar som uppnås har uppenbarligen uppmärksammats. Mera konkreta synpunkter på programmets utformning och innehåll syns däremot inte ha vunnit gehör. Bedömargruppen 1996 för fram kritik mot institutionsprogrammen. Vi anser att kritiken delvis även gäller institutionsavsnitten inom det nu beslutade programmet.

Processen vid HB har avsatt en mängd ambitiösa mål och delmål. Det behövs prioriteringar och tidplaner som stöd för arbetet som kan bedömas bli omfattande.

Bedömargruppen anser att det saknas "en röd tråd" i HB:s kvalitetsdokument. Sambandet mellan högskoleledningens vision och de olika arbetsenheternas mål framgår inte tillräckligt tydligt. Detta kan möjligen avhjälpas genom en förändrad ordningsföljd mellan de inledande avsnitten. Av förordet framgår att arbetet med kvalitetsdokumentet medvetet har genomförts enligt en decentraliserad modell. Institutionerna (motsvarande) har haft fria händer vid utformningen av sina dokument. Kopplingen till vissa övergripande principer skall vara klar, i övrigt har institutionerna (motsvarande) handlingsfrihet. Detta förklarar att programmen ser ut som det gör – inte alltid helt tilltalande för en extern läsare men, enligt HB-ledningen, användbara internt.

Det finns visioner som lyfter, t.ex. den övergripande om "Sjuhärads universitet" och den som Institutionen för pedagogik formulerat: "En nära institution". Vidare finns en stor mängd viktiga mål och delmål från institutioner och arbetsenheter. Helheten är resultatet av en mycket aktiv, intern process. Det samlade dokumentet skulle dock tjäna på en uppstramning när

det gäller disposition och texter. Även om processen är viktigare än dokumentet är det senare också viktigt, inte minst internt. Ett samlat kvalitetsdokument för hela HB med prioriteringar och tidplaner och ett dokument som är mindre omfattande än det nuvarande skulle kunna få stor slagkraft i högskolans förändringsarbete.

Bilaga

Program vid platsbesöket 10–11 maj 1999

Vardera institution kommer att företrädas av prefekt, studierektor, lärarrepresentanter samt studeranderepresentanter

SÖNDAG 9 MAJ

18.20	Rektor Anders Fransson möter upp vid hotellentrén	
18.30	Middag Rektor Anders Fransson Prorektor Romulo Enmark Styrelsens ordförande Tomas Lidman	Earl's Court, Österlånggatan 32, Borås

MÅNDAG 10 MAJ

08.30–09.15	Ledningsgruppen (lilla) Rektor Anders Fransson Prorektor Romulo Enmark Administrativ chef Ulf Grahm Dekanus Maj Klasson	Lokal: C834
09.15–09.30	Fikapaus	Lokal: C834
09.30–10.15	Institutionen Bibliotekshögskolan	Lokal: A730
10.30–11.30	Institutionen för Data- och affärsvetenskap	Lokal: C834
11.30–12.30	Lunch	Gröna Matsalen
12.30–13.30	Institutionen Ingenjörshögskolan	Lokal: Tornrummet
13.30–14.30	Gemensam förvaltning Administrativ chef Ulf Grahm Informationschef Sten Dellby Kontaktsekreterare Hans Holmqvist	Lokal: C834
14.30–14.45	Fikapaus	Lokal: C834
14.45	Prefekt Kennet Tingsvik möter upp vid entrén, Balder	
15.00–16.00	Institutionen Textilhögskolan	Lokal: THS
16.00–17.00	Externrepresentanter för högskolestyrelsen Katrine Andersson Karl-Erik Spjuth	Lokal: THS

TISDAG II MAJ

08.30–09.30	Institutionen Vårdhögskolan	Lokal: Tornrummet
09.30–10.00	Fikapaus	Lokal: VHB:s cafeteria
10.00–11.00	Biblioteket	Lokal: Biblioteks- chefens tjänsterum
11.00–12.00	Representanter för FoU-nämnden Prorektor Romulo Enmark Dekanus Maj Klasson	Lokal: C834
12.00–13.00	Lunch, Gröna Matsalen	Lokal: B504
13.00–14.00	Institutionen för Pedagogik	
14.00–15.00	Representanter för Studentkåren Pär Roosvall Fredrik Solvang Vicky Hoffman-Birgersson	Lokal: meddelas senare
15.00–15.45	Fikapaus	Lokal: C834
15.45–16.15	Avslutning Rektor Anders Fransson Prorektor Romulo Enmark	Lokal: C834

Högskoleverket har under sin verksamhetstid gett ut en rad arbetsrapporter utanför sin ordinarie rapportserie. Från och med år 2000 ges sådana publikationer ut i en egen arbetsrapportserie, Högskoleverkets arbetsrapporter.

Arbetsrapporterna utgivna fram till år 2000:

StudS

- Studenterna höstterminen 1995 – några basdata**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 1. ISBN 91-88874-01-X
- Nittioalets studenter – bakgrund och studiemönster**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 2. ISBN 91-88874-03-6
- Med studenternas egna ord. Svaren på två öppna frågor i en enkät hösten 1996 till studenter i Sverige**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 3. ISBN 91-88874-08-7
- 6 studenter hösten 1997 – deras liv, upplevelser av studierna och förhoppningar inför framtiden**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 4. ISBN 91-88874-11-7
- Studiestarten som ett äventyr – rationalitet, slump och nödvändighet inför högskolestudierna samt Appendix: Vägen till studierna – korta porträtt av 24 studenter**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 5. ISBN 91-88874-13-3
- Att vara student. Rörelse och fördröjning i livet som högskolestuderande. En kvalitativ intervjustudie av 30 studenter hösten 1997**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 6. ISBN 91-88874-15-X
- Traditionella och icke-traditionella studenter**
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 8. ISBN 91-88874-27-3

Omvärldsanalys för högskolan

- Politik i förändring**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 1. ISBN 91-88874-21-4
- Internationella trender på högskoleområdet**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 2. ISBN 91-88874-22-2
- Den högre utbildningen och arbetsmarknadens behov**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 3. ISBN 91-88874-24-9
- Rankning av universitet och högskolor
En internationell översikt**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 4. ISBN 91-88874-25-7
- Kan gymnasieskolan förse högskolan med studenter?**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 5. ISBN 91-88874-30-3
- Högskolans samverkan med det övriga samhället – en kortfattad historisk tillbakablick**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 6. ISBN 91-88874-33-8

Röster om samverkan

- Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 7. ISBN 91-88874-35-4
- Forskning och utvecklingsarbete i Sverige med fokus på högskolesektorn – basfakta**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 8. ISBN 91-88874-38-9
- Högskoleutbildade – tillgång och efterfrågan**
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 9. ISBN 91-88874-40-0

Övriga

- Designutbildningar i Sverige – En kartläggning**
ISBN 91-88874-33-0
- Socionomens yrkesroll ur olika perspektiv – redovisning av en intervjustudie**
- Visioner och verklighet – En utvärdering av juristutbildningar**
ISBN 91-88874-26-5
- Studentperspektiv på verksamheten vid universitet och högskolor – utveckling och helhet**
ISBN 91-88874-34-6

Arbetsrapporterna utgivna från och med år 2000:

- Klinsk/tillämpad utbildning, ur studenters och handledares perspektiv**
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:1 AR
- Högskolans arbete med sin samverkansuppgift**
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:2 AR
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms musikpedagogiska institut**
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:3 AR

HÖGSKOLEVERKET BORÅS

En arbetsrapport från Högskoleverket är antingen en del av något som senare ska resultera i en slutrapport eller aktuellt nyhetsmaterial.

Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:4AR
ISSN 1404-5745
ISRNHSV-AR--00/4--SE

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar, tillsyn, internationella frågor och studieinformation. Dessutom ansvarar verket för samordningen av det svenska universitetsdatornätet SUNET.

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education